

ASPECTE PRIVIND AGRICULTURA JUDEȚULUI DÎMBOVIȚA ÎN PERIOADA ANILOR 1944--1949

PĂRVAN DOBRIN

Participarea României alături de Germania la război, a avut consecințe din cele mai negative asupra dezvoltării sale pe toate planurile. Războiul, pe lângă pierderile de vieți omenești, a dus la dezorganizarea economiei naționale, accentuată în ultimă instanță de bombardamentele aliate și de transformarea unor regiuni ale țării în teatru de război.

Înfăptuirea actului istoric de la 23 August 1944, în care rolul conducător l-a avut Partidul Comunist Român, a pus România în fața unei multitudini de probleme ce necesitau o grabnică rezolvare.

Referindu-ne numai la un singur aspect, și anume agricultura, situația acesteia nu era deloc îmbucurătoare. Deși condițiile climaterice propice, dădeau speranța obținerii unei recolte bogate în vara anului 1944, totuși existența unor factori ce au avut influențe negative asupra economiei, au împiedicat acest lucru.

Lipsa brațelor de muncă, rechizițiile, diminuarea substanțială a inventarului agricol, la care se adaugă și tergiversarea luării unor măsuri energice care să ducă la ameliorarea situației economice, de către reprezentanții burgheziei din guvernele Sănătescu și Rădescu, sînt numai cîțiva din factorii ce au contribuit la menținerea unui scăzut potențial economic.

Județul Dîmbovița împărtășește și el soarta întregii țări. Regimul de dictatură și războiul au creat o puternică stare de nemulțumire în rîndul populației satelor, acest lucru fiind pe deplin demonstrat de documentele vremii.

La 27 mai 1943, Secția de jandarmi Ghergani raporta Legiunii de jandarmi Dîmbovița, nemulțumirea populației din plasă, față de mărirea de 10 ori a impozitelor și de proasta calitate a semințelor primite de la Camera agricolă Dîmbovița. Un alt raport, din iunie 1943, informa Prefectura jud. Dîmbovița de nemulțumirea populației rurale, provocate de introducerea impozitului anual de 400 lei pentru asigurarea vitelor mart.

Prestațiile în natură provoacă și ele puternice nemulțumiri ; astfel, țărani din Gura Ocnîței se agită în octombrie 1943, din cauza obligației

de a căra lemne la gara Tîrgoviște de trei ori pe săptămîină, neglijînd muncile agricole.

Deși pe teri oriul județului Dîmbovița nu sînt consemnate decît puține trupe germane, totuși acestea au nemulțumit populația prin jafurile, rechizițiile și abuzurile pe care le-au săvîrșit, lucru recunoscut de Marele Stat Major al Armatei. La rîndul său, Poliția Tîrgoviște informează în mai 1943 Prefectura Dîmbovița de faptul că populația comunei Braniște este agitată din cauza ocupării de către armata germană a 40 pogoane de teren pe care a construit barăci, neplătind nici un ban despăgubire¹.

Rechizițiile de animale au pus de multe ori țărănimea în imposibilitatea de a lucra pămîntul, după cum reiese dintr-o dare de seamă a Poliției Tîrgoviște, din aprilie 1944². Opoziția țărănilor față de numeroasele rechiziții, a dus la intervenția directă a Ministerului Afacerilor Interne, care solicită concursul autorităților administrative, poliție și jandarmi, pentru strîngerea cerealelor, furajului și combustibilului pentru nevoile armatei³.

Existența rămășițelor feudale în agricultură, sistemul dijmelor și al arenzilor, au dus implicit la menținerea unei stări de înapoiere în agricultură. Prin Monitorul Oficial nr. 294 dn 16 decembrie 1943, dijma maximă pentru județul Dîmbovița era stabilită pentru culturile de cereale la 1/2, iar la finețe la 2/3 pentru proprietar și 1/3 pentru țaran. Proprietarul era obligat să dea 1/2 din pază și 1/2 din chiria mașinilor agricole, iar țaranul dijmaș avea obligația de a face toate muncile agricole și transportul recoltei. În caz de nerespectare a învoielii, proprietarul trebuia despăgubit⁴.

Tendința proprietarilor de a mări dijmele și arenzile la terenurile agricole a provocat puternice agitații în rîndul țărănimii dîmbovițene. La 16 iunie 1944, șeful Postului de jandarmi Ulmi raporta Legiunii de jandarmi Dîmbovița, nemulțumirea populației din com. Matei Voievod cauzată de faptul că Dumitru Ionescu, proprietarul moșiei Ulmi, a mărit arenda de la 48.000 la 60.000 lei anual, pentru hectarul de teren irigat. În același raport se arată că generalul Furtunescu, posesor al unei moșii de 100 ha., a cerut locuitorilor din satul Matraca, drept plată a arenzii, suma de 12.000 lei anual pentru un ha. de pămînt, fapt care a făcut ca 40 ha. de teren să rămîină necultivate⁵. De multe ori proprietarii nu-și respectau contractele de arendare și așa destul de inechitabile pentru țărani, fapt care îi face pe aceștia din urmă să ceară anularea lor. Eloc-

1 Arh. St. Dîmbovița, fond Legiunea de jandarmi jud. Dîmbovița, dos. 248/1944, f. 1, 55, 112, 182.

2 Ibidem, dos. 237/1944, f. 206

3 Idem, fond Prefectura jud. Dîmbovița dos. 51/1944, f. 96.

4 Ibidem, fond Camera Agricolă Dîmbovița, dos. 11/1944, f. 6.

5 Ibidem, fond Legiunea de jandarmi jud. Dîmbovița, dos. 237/1944, f. 853 ;

ventă în acest sens este cererea pe care o fac Camenei agricole Dîmbovița, membrii obștii agricole „Frăția” din comuna Bucșani.⁶

După înfăptuirea Insurecției Naționale Antifasciste, populația dîmbovițeană intră și ea pe făgașul luptei duse pentru democratizarea țării, pentru înfăptuirea revoluționară a reformei agrare. Organizațiile județene ale P.C.R. și ale Frontului Plugarilor au dus o intensă muncă în rîndul țărănimii, ce forma majoritatea covârșitoare a populației județului. O statistică din martie 1944, atestă existența în județul Dîmbovița a unui număr de 168.280 lucrători agricoli.⁷ Dintr-o altă statistică din anul 1945, reiese că din totalul populației județului de 384.078 locuitori 345.113 formau populația satelor.⁸

Principalul obiectiv al luptei maselor populare era lupta pentru înfăptuirea reformei agrare. În numărul inaugural al săptămînalului „Chemarea” din 19 nov. 1944 se arăta : „Cea mai urgentă cerință a țărănimii române este reforma agrară. Țăranii vor pămînt. O strigă mii de țărani flămînzi, o spun negrăit femeile, tinerii și copiii satelor noastre. desculți și zdrențăroși. înfometăți și năpăstuiți”.

Datorită muncii desfășurate de P.C.R., în județ se ia inițiativa formării de comitete sătești, cum este acela al țăranilor din comuna Băleni, înființat la 1 octombrie 1944.⁹ Frontul Plugarilor își extinde de asemenea influența în rîndul țărănimii, în satele județului luînd ființă numeroase comitete ale acestei organizații. Comitetele au avut un rol important în desfășurarea lucrărilor agricole, trecînd la acțiuni energice împotriva proprietarilor ce refuzau să cultive pămîntul sau să micșoreze arenda. Spre finele anului 1944, începe în județ acțiunea de expropriere forțată a moșiilor, de înfăptuire pe cale revoluționară, de jos, a reformei agrare. Semnificativ este exemplul țăranilor din comuna Valea Lungă — Gorgota, care au procedat la împărțirea a 600 pogoane de pămînt din moșia Ciupaga — Capeleanca și la împărțirea de lemne de foc pentru populația săracă și văduvele de război.¹⁰

Țărănimea pornește hotărîtă la luptă pentru smulgerea pămîntului din mîinile celor ce nu-l munceau. Majoritatea populației rurale din județ era compusă din țărani fără pămînt, sau cu pămînt puțin, după cum rezultă din tabelul pe care-l prezentăm mai jos :¹¹

6 Ibidem, fond Camera Agricolă Dîmbovița, dos. 11/1944, f. 70

7 Idem, fila 11

8 Ibidem, fond Prefectura jud. Dîmbovița, dos 155/1945, f. 32.

9 „Scînteia” din 8 oct. 1944.

10 „Chemarea” din 31 dec. 1944

11 Arh. St. Dîmbovița, fond Prefectura jud. Dîmbovița, dos. 110/1945

Plasa	Familii fără pământ	Familii cu pă- mînt pînă la 2 ha.	Familii cu pă- mînt între 2-5 ha.	Familii cu pă- mînt între 5-20 ha.	Familii cu pă- mînt între 20-50 ha.	Familii cu pă- mînt peste 50 ha.
Bilciurești	282	4.593	1.097	146	21	11
Găești	488	6.581	1.914	379	86	100
Ghergani	516	4.340	1.468	183	6	15
Matei Voevod	322	3.894	685	68	4	2
Pucioasa	331	7.361	580	190	23	55
Titu	747	6.506	1.505	210	51	12
Tîrgoviște	166	3.604	635	43	44	6
Valea Mare	225	3.465	304	62	5	8
Voinăști	104	4.830	469	165	19	7
Total jud. Dîmbovița	3.181	45.164	8.656	1.446	259	216

Platforma program a F.N.D. din septembrie 1944, creșterea puterică a influenței P.C.R. și a Frontului Plugarilor în rîndul țărănimii, a determinat populația satelor să ceară cu tărie înfăptuirea reformei agrare — condiție esențială a ridicării agriculturii.

Un rol important în impulsionarea acțiunilor țărănești, l-a avut instalarea în prezența a 10.000 de oameni, la 28 nov. 1944, a noului prefect al județului Dîmbovița, în persoana învățătorului Gogu Popescu-Ghergani. În timpul vizitelor pe care noul prefect le-a făcut în satele de pe Valea Dîmboviței și Ialomîței, țărani și-au exprimat cu ardoare dorința înfăptuirii unor reforme democratice și a realizării reformei agrare.¹²

În primele 2 luni ale anului 1945, în județul Dîmbovița, lupta maselor pentru instaurarea unui guvern democrat care să consfințească reforma agrară ia o mare amploare. Au loc numeroase întruniri la care participă mii de locuitori. Într-o telegramă adresată C.C. al Frontului Plugarilor, de către Consiliul F.N.D. Dîmbovița, se arată : „Plugărima și muncitorimea din județul Dîmbovița, întruniți azi 4 februarie, în Tîrgoviște, în mare adunare au cerut formarea unui guvern F.N.D. care să înfăptuiască imediat reforma agrară și întreg programul de guvernare al F.N.D.”¹³

Instalarea la 6 martie 1945, a guvernului condus de dr. Petru Groza — așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — „nu a reprezentat o simplă schimbare de guvern, ci o schimbare a însuși regimului politic

¹² „Chemarea” din 25—31 dec. 1944.

¹³ Ibidem din 11—18 febr. 1945.

din țara noastră: instaurarea puterii revoluționar-democratice a muncitorilor și țăranilor“.¹⁴

Aflîndu-se printre primele măsuri luate de guvernul revoluționar-democrat, legiferarea reformei agrare a avut un puternic răsunset în rîndul populației satelor. Într-un articol din săptămînalul „Chemarea“, prefectul județului Dîmbovița arăta : „Guvernul de largă concentrare democrată, de sub președinția d-lui Petru Groza, înfăptuind reforma agrară, a consfințit acest drept al plugarilor asupra pămîntului pe care-l lucrează și a săvîrșit un act pe care vremurile nu-l vor șterge din conștiința plugărimii dîmbovițene“.¹⁵

La 14 aprilie 1945, Prefectura Dîmbovița aducea la cunoștință preterurilor că, moșiile din județ „care înainte de apariția Legii Agrare au fost expropriate, rămîne un fapt împlinit“.¹⁶ În urma reformei agrare au fost expropriate în județul Dîmbovița 196 de moșii cu o suprafață de 46.103 ha.¹⁷ fiind împrorietăriți pînă în anul 1947 circa 24.000 de țărani.¹⁸

Primirea titlurilor de împrorietărire a constituit pentru țărani prilej de manifestare a atașamentului lor față de guvernul ce înfăptuise reforma agrară. La 7 iulie 1945, în prezența dr. Petru Groza și a cîtorva membri ai guvernului, au fost înmînate titlurile de împrorietărire ale țăranilor din comuna Conțești.¹⁹

Cu toată situația economică grea în care se afla țara, încă din primele zile de la instalarea sa, guvernul democrat a luat măsuri pentru desfășurarea în bune condițiuni a campaniei agricole de primăvară. Populația satelor din județ și-a manifestat dorința de a se înființa obștile agricole sătești, care să fie conduse de săteni destoinici și cinstiti²⁰, deoarece prin intermediul acestora se putea întrajutora în ducerea la bun sfîrșit a lucrărilor agricole.

Inventarul agricol al județului, serios diminuat de război cuprindea în iunie 1945 : 224 tractoare, 347 semănători, 1.672 prășitori, 101 secerători, 185 batoze și 16.244 pluguri pentru tracțiune animală,²¹ o bună parte din aceste mașini agricole fiind în stare de nefuncționare.

Puține la număr, tractoarele trebuiau totuși judicios folosite în vederea lucrărilor agricole. La Conferința administrativă din 20 martie 1945 se lua hotărîrea înființării de stații de tractoare pe lîngă ocalele agricole din plăși,²² iar la 25 martie 1945, Prefectura Dîmbovița co-

14 Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 4, Buc., 1470, Ed. politică. p. 623—624.

15 „Chemarea“ din 15—22 aprilie 1945.

16 Arh. St. Dîmbovița, fond Prefectura jud. Dîmbovița, dos. 41/1945, f. 106

17 Ibidem, dos. 93/1945, f. 156

18 Ibidem, dos. 52/1947, f. 65

19 Ibidem, dos. 51/1946, f. 322

20 Ibidem dos. 22/1945, f. 150—151

21 Ibidem, dos. 19/1947, f. 185

22 Ibidem, dos. 21/1944, f. 27

munica Ministerului Afacerilor Interne. înființarea în județ a 6 centre de tractoare și mașini agricole.²³ Înființarea acestor centre de mașini agricole a avut un rol important în ajutorarea țăranilor care nu posedau animale de muncă. Dintr-o statistică din 6 iunie 1945. rezultă că din totalul de 94.187 capi de familie exis'tenți în județ. 30.460 nu aveau nici un fel de animale, iar 15.308 capi de familie nu posedau bovine, dar aveau alte animale.²⁴

În noile condiții istorice. când P.C.R. devine conducătorul luptei pentru democratizare și propășirea țării, se întărește alianța dintre muncitori și țărani. Documentele atestă prezența muncitorilor la sate unde au dat un ajutor prețios celor de pe ogoare. Semnificativ în acest sens este un articol din ziarul „Chemarea“ în care prefectul județului Dîmbovița arăta că țăranii „au cunoscut participarea activă a muncitorilor la desăvîrșirea însămînțărilor, ceea ce a constituit pentru plugari un fapt nemaiîntîlnit“. Echipe de muncitori au străbătut satele județului, reparînd gratuit uneltele agricole și obiectele casnice ale țăranilor. În aprilie 1945. o echipă de 32 muncitori de la Arsenalul Armatei a reparat gratuit uneltele țăranilor din comuna Glimbocata.²⁵ La 17 aprilie 1945. Prefectura Dîmbovița aducea mulțumiri Comitetului de fabrică al trenului-atelier nr. 3 din Pucioasa. pentru faptul că muncitorii au lucrat gratuit. în afara creștelor de program. la repararea uneltelor agricole ale țăranilor.²⁶

Cu toate că în județ se înregistra un deficit de sămînță de 40 vag. orz. 50 vag. ovăz. 10 vag. porumb. 5 vag. floarea-soarelui. 20 vag. cînepă. 5 vag. in și 2 vag. lucernă.²⁷ totuși datorită mobilizării tuturor forțelor în vederea campaniei agricole. planul de însămînțări din primăvara anului 1945. a fost îndeplinit în proporție de 102%. După datele furnizate de Serviciul Agricol al jud. Dîmbovița. au fost însămînțate 106.026 ha., dintre care : 3.713 ha orz. 14.810 ha. ovăz. 69.973 ha. porumb. 799 ha. fasole. 2.972 ha. floarea soarelui. 1.771 ha. cînepă. 984 ha. in. 4.319 ha. cartofi și 310 ha. sfeclă de zahăr.²⁸

Starea de înapoiere a agriculturii. moștenită de la vechiul regim. lipsa mașinilor agricole. la care se adaugă și seceta din vara anului 1945. au contribuit la obținerea unei producții slabe : grîu 521 kg/ha., orz 500 kg/ha., ovăz 391 kg/ha., porumb 417 kg/ha., fasole 257 kg/ha., cartofi 1.800 kg/ha.²⁹

La seceta puternică se adaugă și alte calamități naturale. care au provocat pagube mari culturilor agricole. Prefectura Dîmbovița raportează Inspectoratului General Administrativ al regiunii I-a Brașov, daunele

23 Ibidem, dos. 11, 1945, f. 153

24 Ibidem, dos. 114/1945, f. 1.

25 „Chemarea“ din 15—22 aprilie 1945.

26. Arh. St. Dîmbovița, fond Prefectura jud. Dîmbovița, dos. 41/1945.f. 141—142

27. Ibidem dos. 115/1945, f. 19.

28. Ibidem, dos. 11/1945, f. 131-132.

29. Ibidem, dos. 19/1947, f. 80.

puternice provocate culturilor de grindina din 29 iunie 1945.³⁰ Au fost compromise în vara anului 1945, importante suprafețe cultivate : 3.166 ha. grâu, 1.741 ha. orz. 4.286,50 ha. ovăz. 17.081,50 ha. porumb și 180,50 ha fasole.³¹

Așezarea geografică a județului Dîmbovița, a permis cultura pomilor fructiferi, în special în plășile din nordul județului : Voinesti și Pucioasa. Și în pomicultură se observă aceiași stare de înapoiere moștenită din trecut. Dintr-un raport al Camerei Agricole a jud. Dîmbovița rezultă existența, în martie 1944, a 13.957 ha. livezi cu pomi dintre care 11.541 ha. pruni răsăriți la întimplare pe luncile râurilor, constituind „adevărate păduri de pomi bătrîni, scorburoși, plini de licheni și paraziți, veșnic focar pentru plantațiile tinere“.

O asemenea stare a livezilor de pomi fructiferi, nu putea să ducă decît la rezultate slabe. În plasa Pucioasa, producția medie la hectar în toamna anului 1944, a fost de 2.798 kg. la mere și 1.026 kg. la pere. După eliberare se iau primele măsuri de mobilizare a locuitorilor în vederea curățirii și îngrijirii pomilor și se înființează pepiniere pentru producerea de puieți selecționați, cum este aceea de pe moșia Sturzeni cu o suprafață de 6 ha.³²

Numărul animalelor, din pricina cauzelor pe care le-am arătat anterior, suferă și el scăderi substanțiale. La 15 ianuarie 1945, existau în județul Dîmbovița : 23.437 cabaline, 64.625 bovine, 97.260 ovine, 24.579 porcine, 4.098 capre, 375.011 păsări și 7.670 stupi de albine. Frecvența mare a epidemiilor a făcut necesară luarea unor măsuri de combatere a acestora. Prefectura Dîmbovița ordonă obligativitatea vaccinării vitelor contra dalacului, ce s-a extins pe toată raza județului.³³ Recolta slabă de nutreț, cauzată de secetă, provoacă îngrijorare în rîndul populației, ce se vedea nevoită a sacrifica un număr însemnat de animale a căror hrănire devenise precară.³⁴

Avîndu-se în vedere recolta slabă obținută în vara și toamna anului 1945, pentru lucrările agricole de toamnă și primăvară se iau măsuri de mobilizare a tuturor forțelor. Prefectura jud. Dîmbovița cere la 6 oct. 1945, autorităților administrative din județ, să facă apel chiar la armată pentru executarea la timp a lucrărilor agricole.³⁵

Pentru sprijinirea țăranilor, muncitorii continuă acțiunea de reparare gratuită a uneltelor agricole. La 12 mai 1946, muncitorii de la Schela „Concordia“ din Gura Ocniței, au reparat gratuit uneltele agricole ale țăranilor din comunele Pătroaia Deal și Pătroaia Vale și-au împărțit „1.000 l. petrol 100 sape și 40 fiare de plug, văduvelor, invalizilor

30. Ibidem, dos. 93/1945, f. 156.

31. Ibidem, dos. 19/1947, f. 180.

32. Idem, fond Camera Agricolă Dîmbovița, dos. 1/1944, f. 204 ; 500.

33. Ibidem, fond Prefectura jud. Dîmbovița, dos. 42/1945, f. 178.

34. Ibidem, dos. 66/1945, f. 349.

35. Ibidem, dos. 5/1945, f. 74.

și țăranilor nevoiași din comunele de mai sus.³⁶ Din cauza lipsei pieselor de schimb și a diversității mărcilor ce făceau imposibilă repararea, numărul tractoarelor din județ scade la 162.³⁷

Cu toate greutățile legate de diminuarea inventarului agricol și de lipsa semințelor, totuși în toamna anului 1945 și primăvara anului 1946, au fost însămânțate 137.722,88 ha.³⁸ dintre care : 31.511 ha. grâu, 61.396,50 ha. porumb, 3.797,50 ha. orz, 12.516 ha. ovăz, 2.783,50 ha. cartofi, 1.551 ha. floarea-soarelui și 200 ha. fasole.³⁹

Un nou an secetos duce la compromiterea unor suprafețe însemnate de culturi și la obținerea unei producții la hectar mici. Seceta a avut repercusiuni grave, în special asupra recoltei de porumb. În plășile de câmpie, mari producătoare agricole, seceta a făcut ravagii, la porumb obținându-se spre exemplu o producție la hectar ce nu depășea 300 kg. La fructe producția a fost de asemenea scăzută obținându-se 3.172 kg/ha. prune și 1.868,28 kg/ha mere.⁴⁰

Dintr-o dare de seamă a Oficiului statistic județean, rezultă că au fost compromise din cauza secetei și a grindinei, în 1946, următoarele suprafețe : 974 ha. grâu, 324 ha. orz, 12.039 ha. porumb, 314 ha. cartofi, 498 ha. floarea-soarelui, 89 ha. ceapă, 146,50 ha. varză, 36,20 ha. pătlăgele roșii, plus însemnate suprafețe de nutrețuri și alte culturi.⁴¹

Producția mică obținută, a făcut ca județul Dîmbovița să aibă un însemnat deficit de produse agricole. Spre exemplu la cartofi deficitul era în toamna anului 1946, de 706 vagoane. Din cauza epidemiilor și a lipsei furajelor, numărul animalelor a scăzut la cabaline și bovine și a înregistrat creșteri nesemnificative la celelalte categorii. La 25 ianuarie 1946, existau în jud. Dîmbovița : 22.999 cabaline, 60.681 bovine, 102.159 ovine, 26.532 porcine, 5.022 capre, 365.307 păsări și 6.944 stupi de albine.⁴²

Lipsa produselor agricole a făcut simțit spectrul foametei și a dus la o puternică perturbare a prețurilor și la întărirea speculei.

Conferința Națională a P.C.R. din octombrie 1945, a preconizat măsuri de refacere a economiei și de ieșire din situația grea. Pentru stăvilirea speculei și controlul circulației cerealelor, iau ființă la 16 februarie 1946, Oficiile economice de pe lângă Prefecturile de județ.

Prețurile alimentare înregistrează în decursul anilor 1945, 1946 și 1947 salturi spectaculoase. Dacă în octombrie 1944, prețul cărnii de vită era de 220 lei kg. și al cărnii de porc era de 320 lei kg.⁴³, în martie 1947, un kg de carne de vită costa 40.000 lei, iar un kg. de carne de

36. Ibidem, dos. 47/1946, f. 216.

37. Ibidem, dos. 19/1947, f. 181.

38. Idem f. 180.

39. Ibidem, dos. 77/1946, f. 31—42.

40. Ibidem, dos. 165/1946, f. 83—107.

41. Ibidem, dos. 19/1947, f. 180.

42. Ibidem, dos. 77/1947, f. 139.

43. Ibidem, dos. 19/1947, f. 181.

porc costa 50.000 lei.⁴⁴ În mai 1947, un kg. de piine costa 200.000 lei, un dublu de porumb 3.200.000 lei, iar un kg. de mălai costa 225.000 lei.⁴⁵

Pentru înlăturarea foametei și stăvilirea speculei, s-au luat măsuri energice de demascare a speculanților și de controlarea strictă a circulației cerealelor. Județului Dîmbovița i-au fost repartizate cantități de cereale provenite din județele excedentare și din U.R.S.S.

Campania agricolă din toamna anului 1946, se desfășoară pe fundalul alegerilor din 19 noiembrie, cînd forțele democratice au obținut o răsunătoare victorie, înfrîngînd forțele reacțiunii.

Victoria în alegeri a forțelor democratice conduse de P.C.R., a dus la întărirea guvernului revoluționar-democrat și a dat posibilitatea sporirii eficienței măsurilor luate pentru întărirea economiei naționale și deci și a agriculturii.

În vederea îndeplinirii la timp și în bune condițiuni a planului de însămînțări pentru toamna anului 1946, Prefectura Dîmbovița cere mobilizarea tuturor vitelor de muncă, a uneltelor și mașinilor agricole.⁴⁶ Datorită eforturilor depuse, planul de cultură a fost îndeplinit în întregime, fiind însămînțate 37.125 ha. grîu, 2.273 ha. orz și 237 ha. secară.⁴⁷

Greutățile legate de aprovizionarea cu grîu a populației înfometate și a necesarului de grîu pentru însămînțările de primăvară, au făcut Prefectura Dîmbovița să ceară M.A.I. în decembrie 1946, repartizarea a 275 vagoane de grîu.⁴⁸

Pentru executarea însămînțărilor de primăvară, în județul Dîmbovița ia ființă, în martie 1947, Comandamentul pentru însămînțări și se iau măsuri pentru înființarea comitetelor de plasă și a comitetelor agricole la comune. Planul agricol de primăvară prevedea însămînțarea următoarelor suprafețe: 53.038 ha. porumb, 1.300 ha. orz, 12.000 ha. ovăz și 160 ha. orez, județul avînd nevoie de 20 vagoane orz, 50 vagoane ovăz, 200 vagoane cartofi și 28 vagoane fasole.⁴⁹

Din documentele consultate se observă o diminuare a mașinilor și uneltelor agricole, în județ existînd: 149 tractoare, 203 semănători cereale, 84 semănători de porumb, 15.851 pluguri pentru tracțiune animală, 147 pluguri de tractoare, 3.280 prășitoare, 20 grape pentru tractor și 102.000 sape.⁵⁰

În județul Dîmbovița se iau măsuri de încurajare a pomiculturii, a cărei situație am arătat-o în cuprinsul lucrării de față. La Conferința Administrativă din 10—11 martie 1947, s-a luat inițiativa înființării de

44. Idem, fond Poliția or. Tîrgoviște, dos. 1/1946, f. 586.

45. Ibidem, dos. 2/1947, f. 71.

46. Idem, fond Prefectura jud. Dîmbovița, dos. 64/1946, f. 490.

47. Ibidem, dos. 19/1947, f. 440.

48. Ibidem, dos. 75/1946, f. 258.

49. Ibidem, dos. 19/1947, f. 93 și 440.

50. Idem, fond Camera Agricolă Dîmbovița, dos. 5/1947, f. 8, 13, 255.

noi pepiniere și de plantare a mai multor zone ale drumurilor județene și comunale cu puiți de nuci și duzi.⁵¹

Spre deosebire de alte regiuni ale țării, în județul Dimbovița seceta a bîntuit și în primăvara anului 1947. Și în acest an, calamitățile naturale au amenințat compromiterea unor întinse suprafețe cultivate. Din cauza înghețului din luna aprilie 1947, 90% din însămînțările de toamnă și 80% din vii au fost compromise. Înghețului îi urmează seceta din lunile aprilie-mai, care după cum rezultă dintr-un raport al Camerei Agricole amenință întreaga suprafață cultivată. Pentru îndepărtarea efectelor înghețului s-au luat grabnice măsuri de reînsămînțare a suprafețelor compromise, făcîndu-se însămînțări, în primăvara anului 1947 pe o suprafață de 125.028 ha. (din totalul de teren arabil de 137.986 ha.⁵³). Pagube puternice a provocat culturilor din cîteva plăși ale județului și grindina din ziua de 28 iulie 1947.⁵⁴

La suprafețele gricole grav încercate de calamități, desigur că nu se putea obține nici măcar o producție la nivelul anilor anteriori. Spre exemplu în plasa Titu, aflată printre primele producătoare de cereale din județ, producția de cereale a fost de 141 kg. grîu/ha., 142 kg. orz/ha., 300 kg. secară la hectar.

Numărul animalelor domestice existente în județ nu înregistrează nici în acest an creșteri substanțiale. la 15 ian. 1947 existînd : 24.156 cabaline, 60.505 bovine, 117.978 ovine, 28.698 porcine, 5.063 capre, 375.036 păsări și 7.106 stupi de albine ⁵⁵.

Pentru sprijinirea populației greu încercate de foamete, guvernul a luat măsuri de ameliorare a situației acesteia. La 5 iunie 1947, intră în vigoare o lege prin care lucrările reformei agrare au fost declarate acte de guvernămînt, devenind astfel inatacabile pe cale juridică. De asemenea s-au luat măsuri de îngrădire a chiaburimii și apărare a țărănimii sărace. Pămînturile cumpărate de chiaburi, care au profitat de situația economică grea, au fost restituite ⁵⁶. O altă măsură care a contribuit la ajutorarea păturilor sărace ale populației și a dat o puternică lovitură speculanților îmbogățiți, a fost reforma monetară din 15 august 1947.

Cei trei ani consecutivi de secetă și-au pus amprenta pe starea materială a populației satelor. Se cereau deci depuse toate eforturile pentru obținerea unei recolte bune în anul 1948, cu toate că județul înregistra în oct. 1947, un deficit de 270 vagoane de cereale pentru să-

51. Idem, fond Prefectura jud. Dimbovița dos. 19/1947, f. 96.

52. Ibidem, dos. 52/1947, f. 26.

53. Idem, fond Camera Agricolă Dimbovița, dos. 5/1947, f. 8, 13, 255.

54. Ibidem, dos. 3/1947, f. 20.

55. Idem, fond Prefectura jud. Dimbovița, dos. 99/1947, f. 5, 50—70.

56. Ilie Pula, Economia României în ajunul proclamării R.P.R., în Studii, Revistă de Istorie Nr 6, tom. 25/1972, p. 1.204.

mîntă.⁵⁷ Pentru ajutorarea țărănimii sărace, cooperativele sătești au distribuit însemnate cantități de semințe plugarilor, după cum se arată în săptămînalul „Chemarea“ din 30 martie 1948. În vederea campaniei agricole din primăvara anului 1948, au fost mobilizate 15.025 atelaje, la un existent de 31.743 vite de muncă.⁵⁸ Au fost organizate cursuri de instruire a țăranilor și a fost înființat un centru de instrucție feminină în cadrul căruia s-au ținut cursuri privind gospodăria, creșterea animalelor și cultivarea pămîntului. Banca Națională a României a acordat împrumuturi țăranilor crescători de animale, creindu-se astfel condiții de mărire a șeptelului ce suferise atît de mult de pe urma războiului și a anilor de secetă care i-au urmat.⁵⁹ Tot în vederea creșterii animalelor, Camera Agricolă Dîmbovița a luat, în aprilie 1948, măsuri de îmbunătățire a izlazurilor comunale.⁶⁰ Pentru punerea în valoare a noi terenuri agricole, s-au luat măsuri de dezmiriștire în cursul anului 1948, a unei suprafețe de 42.439 ha.⁶¹

În toamna anului 1947 și primăvara anului 1948 au fost cultivate următoarele suprafețe de teren : 23.004,25 ha. grîu de toamnă, 1.626,32 ha. grîu de primăvară, 60.440,22 ha. porumb, 14.739,14 ha. ovăz, 3.502,51 ha. cartofi, 185,51 ha. sfeclă de zahăr și 1.371,22 ha. floarea-soarelui.⁶²

Cu toate că nici anul 1948 nu a fost lipsit de prezența calamităților naturale, cum au fost înghețul din aprilie, de pe urma căruia au suferit mai mult pomii fructiferi,⁶³ și inundațiile din luna iunie, în urma cărora s-au înregistrat pagube în valoare de 183.725.746 lei, totuși comparativ cu anii precedenți, recolta a fost substanțial mai bună. În vara anului 1948 s-a obținut următoarea producție la hectar : grîu 930 kg., orz 844 kg. și secară 796 kg.⁶⁴

Datorită recoltei obținute, după atîția ani de grele încercări, Prefectura Dîmbovița raporta M.A.I. că situația economică a județului este bună, observîndu-se o bruscă scădere a prețului cerealelor.⁶⁵

Pentru executarea lucrărilor agricole din toamna anului 1948, activiștii comuniști au desfășurat o puternică activitate de mobilizare la lucru a maselor țărănești. În noiembrie 1948 au fost create în județ 205 centre de triorare și 490 centre de tratare a semințelor destinate însămîntării.⁶⁶ De asemenea, pînă în decembrie 1948 au luat ființă 25 centre, ce închiriau mașini agricole, la prețuri mici țăranilor.⁶⁷

57. Arh. St. Dîmbovița, fond Prefectura jud. Dîmbovița, dos. 53/1947, f. 83—90.

58. Ibidem, dos. 131/1948, f. 235.

59. Idem, fond Camera Agricolă Dîmbovița, dos 4/1948, f. 7, 17.

60. Ibidem, dos. 2/1947, f. 76.

61. Idem, fond Prefectura jud. Dîmbovița, dos. 131/1948, f. 214.

62. Ibidem, dos. 148/1948, f. 126.

63. Ibidem, dos. 76/1948, f. 234.

64. Ibidem, dos. 32/1948, f. 170 și 92

65. Ibidem dos. 105/1948, f. 8.

66. „Chemarea“ din 16 nov. 1945.

67. Ibidem din 14 dec. 1948.

Datorită buneii mobilizări a tuturor forțelor, planul de cultură din toamna anului 1948, a fost îndeplinit în proporție de 107%. succesul datorându-se în mare parte eforturilor depuse de comuniști.⁶⁸ A fost însămințată suprafața de 39.746 ha., dintre care 37.352 ha. grâu. Pentru însămințările de primăvară, au fost executate în toamna anului 1948. arături pe o suprafață de 57.429 ha.⁶⁹

În cadrul planului de stat pe anul 1949, județului Dimbovița îi reveneau următoarele sarcini :

- înființarea a 2 S.M.T. la Bilciurești și Găești,
- construcția a 43 de grajduri comunale și 43 de băi pentru deparazitarea oilor.
- procurarea de animale de rasă,
- plantarea a 20.270 pomi fructiferi.
- combaterea dăunătorilor și stropirea a 400.000 pomi,
- realizarea a 100.000 m.p. răsadnițe calde și 19.000 m.p. răsadnițe reci.⁷⁰

Pentru îndeplinirea planului de însămințări din primăvara anului 1949, Prefectura jud. Dimbovița ordona autorităților administrative din județ :

- comisiile de plasă pentru însămințări vor mobiliza întregul aparat de stat, în vederea îndeplinirii planului de ogorfiri,
- întocmirea unui plan de ogorire ținând seama de suprafețele neogorite și de atelaje,
- mobilizarea tractoarelor și atelajelor,
- proprietarilor ce dețin peste 20 ha. teren, li se vor fixa un termen pentru executarea planului de ogorire.⁷¹

Tot în vederea îndeplinirii planului, s-au ținut în zilele de 3—17 ianuarie 1949, cursuri de îndrumare tehnică cu agenții agricoli, iar în zilele de 5—7 februarie cursuri de inițiere cu țărani.⁷²

Datorită eficienței măsurilor luate, campania agricolă de însămințări s-a încheiat la 15 mai 1949, fiind însămințate 97.412 ha., planul de cultură fiind realizat în proporție de 101%.⁷³

Marile transformări care au avut loc în anii de după război, în viața social-politică și economică a țării, proclamarea republicii și înfăptuirea naționalizării la 11 iunie 1948, puneau tot mai pregnant problema transformării socialiste nu numai a industriei ci și a agriculturii. Fărâmițarea loturilor de pământ în mica gospodărie țărănească, nu putea da chează la dezvoltării unei agriculturi moderne.

68. Ibidem din 30 nov. 1948.

69. Arh. St. Dimbovița, fond Prefectura jud. Dimbovița, dos. 131/1948, f. 29.

70. „Chemarea” din 1 febr. 1949.

71. Arh. St. Dimbovița, fond Prefectura jud. Dimbovița, dos. 59/1949, f. 3.

72. „Chemarea” din 1 febr. 1949.

73. Arh. St. Dimbovița, fond. Prefectura jud. Dimbovița, dos. 59/1949, f. 214.

De asemenea, menținerea sectorului privat în agricultură, existența chiaburimii, generau relații de exploatare pe care noua orînduire își propunea să le desființeze.

Se cerea imperios realizarea concordanței dintre sectoarele de bază ale economiei: industria și agricultura. După cum arăta și tovarășul Nicolae Ceaușescu, „fără realizarea unei economii socialiste unitare, care să asigure dezvoltarea tuturor forțelor de producție pe baze socialiste, nu este de conceput victoria socialismului, nu se poate vorbi de trecerea la făurirea societății comuniste”.⁷⁴

Problemele transformării socialiste a agriculturii, au fost pe larg dezbătute în Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 martie 1949. Studiind cu profunzime multitudinea problemelor legate de mersul înainte al societății românești și al construcției socialismului în țara noastră, Plenara a trasat sarcinile ce stăteau în fața agriculturii. Se ia hotărîrea trecerii treptate la cooperativizarea agriculturii pe baza convingerii țărănimii muncitoare de avantajele muncii în comun a pămîntului.

Transformările prin care trece întreaga țară în această perioadă de timp, se reflectă pe deplin și în județul Dîmbovița.

Pentru protejarea țăranilor săraci, exploatați încă, de cei ce dețineau însemnate suprafețe de pămînt, la 11 aprilie 1948, s-au pus bazele sindicatului agricol din județ.⁷⁵

Încă de la sfîrșitul anului 1948 și începutul anului 1949, țăranii din județ dîndu-și seama de avantajele muncii în comun, au trecut la înființarea de întovărășiri.

Săptămînalul „Chemarea” din 23 nov. 1948, consemnează înființarea unei întovărășiri în comuna Doicești, în care au intrat 245 țărani improprietăriți.

Tot săptămînalul „Chemarea” în numărul din 29 martie 1949, anunța hotărîrea a 160 țărani din comuna Dobra, de a lucra pămîntul în comun în cadrul unei întovărășiri.

Dînd glas hotărîrilor Plenarei C.C. al P.C.R. din 3—5 martie 1949, în județul Dîmbovița ia ființă la 14 august 1949, prima gospodărie agricolă colectivă „Victoria Socialismului” în comuna Văcărești, cuprinzînd 50 de familii de țărani.⁷⁶

Înființarea primei gospodării agricole colective a constituit începutul procesului de transformare socialistă a agriculturii în județul Dîmbovița. proces încheiat în anul 1962.

74. Nicolae Ceaușescu, expunere la consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative — 9 iul. 1971, Ed. politică — București 1971, p. 23.

75. Arh. St. Dîmbovița, fond Prefectura jud. Dîmbovița, dos. 73/1948, f. 25.

76. „Chemarea” din 23 aug. 1949.